

«ЗА БАЯВЫЯ ЗАСЛУГІ»

У аграрна-тэхнічным коледжы працуе выкладчыкам правазнаўчых дысцыплін Сяргей Цалуйка. Чалавек ён спакойны, разважлівы, эрудыраваны. Ёсць у яго біяграфіі адзін эпізод, яркі і, можа, самы важны ўжыцці. Вось толькі не любіць гэты чалавек выстаўляць напаказ тую жыццёвую старонку, якой бы, можа іншы пах-валяўся направа-налева. Зрэшты, гэта рыса характэру многіх, вельмі розных людзей, якіх аб'ядноўвае адно – юнацтва, апаленае афганскай вайною.

Ён з Гомельшчыны. На Брагіншчыне прайшло дзяцінства, у Барысаве – дапрызыўнае юнацтва. Там вучыўся хлопец на электраманцёра. Скончыўшы вучылішча ды атрымаўшы тэхнічную спецыяльнасць, падаўся ў педагагічны інстытут. Ішоў восемдзесят трэці год. У далёкай і чужой краіне гарэла зямля пад нагамі артадаксальных ісламістаў, а нашы хлопцы ўсё ішлі і ішлі на тую не-зразумелую, загадкавую вайну, дзе іх называлі ўсіх аднолькава – «шувраві», дзе на кожным кроку іх магла падпільнаваць смерць. Пайшоў і Сяргей. Пайшоў з першага курса. Пасля кароткай, чатырохмесячнай падрыхтоўкі ў вучэбным падраздзяленні ў горадзе Гайджулай сто сорок хлопцаў, у тым ліку і Сяргей Цалуйка, былі адпраўлены самалётам у Кабул байцамі 103-й Віцебскай паветрана-дэсантнай дывізіі.

...Іх падраздзяленне забяспечвала камандную сувязь са штабам. Ніколі не забудзе Сяргей, які быў намеснікам камандзіра ўзвода, сваіх баявых таварышаў: Пашу Крыўца, Сяргея Башлаўко ды іншых.

За ўдзел у шырокамаштабнай аперацыі ў Пандшэрскай цясніне Сяргей Фёдаравіч узнагароджаны медалём «За баявыя заслугі».

На вайне як на вайне. І прывыкалі да таго, да чаго, здавалася, прывыкнуць чалавеку немагчыма. Прывыкалі да бамбежак, да абстрэлаў, да таго. Што жыцце магло абарвацца трагічна. Пад Джэлабадам трапілі пад абстрэл. Ірванула машыну, якая ішла наперадзе.

Дадому вярнуўся Сяргей Цалуйка праз паўтара года вайны. Аднавіўся ў інстытуце, атрымаў вышэйшую адукацыю, ажаніўся з лепяльчанкаю. Пераехаў у наш раён на сталае жыхарства, мае двух сыноў. Дваццаць гадоў ён прысвяціў службе ў міліцыі. У адстаўку выйшаў па выслуге гадоў, з пасады намесніка начальніка РАУС па ідэалагічнай рабоце. І зноў заняўся педагагічнай працаю.

Пра Афганістан прыгадвае ён не часта – не любіць вярэдзіць душу трывожнымі ўспамінамі. Хіба толькі часам распавядае пра вайну сынам сваім – Дзімку ды Ільюшу, з надзеяй, што ніколі не сутыкнуцца з ваенным ліхалеццем ні свае, ні чужыя дзеці.

Уладзімір Міхно